

Svatojánek

prosinec / leden 2003

Vážení spoluobčané

Vcházíme společně do roku 2003, který je pro nás třináctým rokem samostatnosti naší obce. Je to především Vaše zásluha neboť jste v loňských komunálních volbách dali Svatému Janu pod Skalou další šanci samostatné existence. Letošní, třináctý rok bude pro nás všechny z určitého pohledu rokem zcela jiným. Zánik okresních úřadů staví jak občany, tak náš obecní úřad do situace, o které toho zatím mnoho nevíme. Celá reforma veřejné správy byla připravena velmi chaoticky a tak jsme se o některých změnách dovídali a dovídáme pouze ze sdělovacích prostředků. O některých změnách neměli do poslední chvíle jasno ani odpovědní státní úředníci. Jisté je dnes pouze to, že valnou většinu záležitostí bude pro občany namísto okresního úřadu vyřizovat Městský úřad Beroun, na který kompetence přešly.

Připouštím, že se může každému z Vás jevit třináctý rok rokem pověřivě nešťastným. Osobně však věřím tomu, že ona třináctka nebude mít negativní vliv na další budoucnost naší obce. I když se v současnosti na obecním úřadu potýkáme s vážnými problémy, podařilo se to, čemu ještě nedávno věřil málokdo. Obecní pokladna se téměř zbavila dluhů z minulých let a mohl tak být připraven i návrh rozpočtu na letošní rok. Důležité je i to, že může pokračovat i v programu obnovy vesnice, který po léta úspěšně naplňujeme a v němž naše obec zaznamenala výrazné úspěchy. Nejistá zůstává pouze další státní podpora tohoto programu a to vzhledem k loňským ničivým povodním. Osobně jsem ale přesvědčen, že naše společná snaha bude v započaté obnově obce pokračovat. Ani zdaleka ale nepůjde pouze o samotné zvelebování či modernizaci naší vesnice. Půjde především o trvalé zdokonalování mezilidských vztahů a zkvalitňování společenského života. Jenom tak bude naše obec taková jakou ji chceme mít. Vždyť všechno to, co obklopuje naše obydlí, tvoří nedílnou součást domova a jistě si všichni přejeme, aby se nám v onom společném domově dobře a spokojeně žilo.

Vážení spoluobčané. Dovolte, abych Vám na prahu „našeho“ společného třináctého roku především poděkoval za rozvahu, se kterou jste na sklonku loňského roku přistoupili k volebním urnám. Dovolte, abych Vám popřál do právě začínajícího roku hodně pevného zdraví, štěstí a spokojenosti. Dovolte, abych popřál nám všem, aby se pro nás naše obec stávala domovem, na který budeme stále

PROGRAM OBNOVY VESNICE

Nová kniha v obecní knihovně

Jiří Stejskal: Deset let obnovy venkova 1991 – 2001. Je to velice pěkná monografie o úsilí vrátit venkovu svou tvář. Z vlastní zkušenosti víme, jak bylo svatojánským občanům, když se na veřejné schůzi v dobách komunismu zeptali „Co bude se Svatým Janem, když se všechno dělá jen pro střediskové obce?“ Odpověď oficiálního činitele tehdy zněla, že takové vesničky jako Svatý Jan zaniknou, nejvýš budou využity pro rekreační účely, že se investice do tak malých sídel nevyplácejí. Naštěstí je ta doba už pryč a před jedenácti lety se ve vládě zrodila myšlenka Programu obnovy venkova. Od roku 1995 je pak každoročně vyhlašována soutěž o Vesnici roku. Hned do prvního ročníku soutěže se přihlásilo 137 obcí ze všech krajů. Jsou tam jména jako Telnice, Bystřice nad Olší, Hodslavice, Krásný Dvůr, Modrá, Nečtiny, ... Co jméno, to velké vzednutí občanských aktivit, obnovení památek, oživení tradic, snaha o zpříjemnění života místních obyvatel. Naše obec se do soutěže přihlásila až ve druhém ročníku a hned získala významné ocenění – Modrou stuhu v rámci Středočeského kraje za mimořádnou úroveň společenského života a v roce 1999 potom Zlatou stuhu a třetí místo v celostátním měřítku. Celkem bylo ve všech ročnících oceněno 218 obcí. Prezident Václav Havel je velkým příznivcem této soutěže a v úvodu knihy jsou otištěna jeho slova: „Lidé, kteří pečují o to, aby žili v hezkém prostředí, nebo kteří se starají o kvalitu svého života a jeho lidské dimenze, pro mě byli vždy velkým povzbuzením. Tato kniha je svědectvím probuzení našich vesnic do nové krásy a současně je velkou inspirací pro celý náš venkov.“ Kniha je věnována všem oceněným obcím a ta naše se zde prezentuje na dvoustraně 170 a 171. I na přípravě této publikace se aktivně podílela Svatojánská společnost, podobně jako na dalších třech turistických průvodcích, které v letošním roce byly vydány. Knihu Deset let obnovy venkova si můžete zapůjčit v obecní knihovně. Vřele doporučujeme.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Náledí

Po uplynulých mrazech, uprostřed vánočních svátků zasáhla naší republiku vlna vysoce inverzního počasí. Příliv deště na promrzlé půdě ihned namrzal. Vše v přírodě pokryla vrstva ledu. Všechny lesní cesty byly rázem neprůchodné a na silnicích se vytvořila místy až centimetrová vrstva ledu. Namísto tradičních posypových problémů na Záhrabské byl tentokrát přes půl dne nedostupný i Svatý Jan. Méně dopravně důležitá cesta na Záhrabskou byla tentokrát posypána ještě dříve, než samotná frekventovaná silnice ve Sv. Janě. Přesto se do nejvyšších míst Záhrabské posypová technika nedostala. Někteří ochotnější osadníci museli tradičně sáhnout k lopatám a kritické úseky cesty posypat k tomu účelu obcí připraveným posypovým materiálem.

ZAJÍMAVOSTI

Před 50 lety zanikla hospoda „U Hada“

Svatý Jan býval vyhledávaným turistickým místem už na konci 19. století. Jakmile začaly jezdit první vlaky po nově zbudované železnici z Prahy přes Dušníky do Berouna, začali výletníci z Prahy hojně navštěvovat místa v Českém krasu v okolí Loděnic. Svatý Jan býval cílem mnoha výletníků a v každé vesnici na ně čekala nějaká útulná hospoda. Ve Svatém Janu bývaly kdysi hospody hned tři – Pod Mramorem, Ivanka a U Hada. Jak přišla poselzně jmenovaná hospoda ke svému jménu už dnes pravděpodobně nikdo neví. Pravděpodobně podle potoka, který se v těchto místech kroutil jako had. I kopec nad tímto místem směrem k Záhrabské se nazýval „Nad Hadem“. I Dnešní dům čp. 28 býval přízemní, se středovým vchodem od silnice, kde snad bývalo kdysi i řeznictví. Počátkem 20. století to bývala vyhledávaná trampská hospoda. Restaurace vydala i několik svých vlastních pohlednic. Velké změny doznala po první světové válce, kdy se jejím majitelem stal Jan Frolík, který

se po dvou víceletých pobytech v Americe vrátil do Čech, aby zde začal podnikat. Frolík býval též svatojánským starostou. V roce 1924 celou budovu staré hospody přestavěl, nad přízemní částí vybudoval ještě jedno patro, kde vybudoval letní pokoje. Vedle hlavní budovy pak postavil taneční sál s krytou terasou a kuželnou. V roce 1950 koupil hospodu Jan Ševčík. Opět nastaly změny, část hospody se přeměnila na byt pro početnou rodinu, ale tehdejší politické poměry nepřály soukromníkům. Na konci roku 1952 byl nový majitel nucen hospodu zavřít. Tak jedna svatojánská památná hospoda zanikla a 31. prosince tomu je právě padesát let. Pro úplnost můžeme dodat, že svá pohostinství měly i osady Sedlec („Hostinec u Radů“) a Záhrabská (v budově býv. hájovny).

SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

Mikulášská nadílka

Dva čerty a anděla si tentokrát vzal na pomoc svatý Mikuláš aby potěšil děti ve svatojánském údolí. Vše se odehrálo v zasedací místnosti obecního úřadu a spokojeni byli opravdu všichni. Děti měly radost z dárků, rodiče z dětí a Mikuláš s andělem z pěkných modlitbiček, říkanek a písniček. Tradiční mikulášská nadílka nebyla poslední, vždyť děti dostaly příslib od samotného svatého Mikuláše, že v příštím prosinci přijde zas.

Vánoční koncert

Tradičním vyvrcholením letošní koncertní sezóny ve Svatojánském kostele byl vánoční koncert berounského pěveckého sboru Slavoš. Vánoční koncerty se staly již velmi příjemnou a vyhledávanou kulturní akcí v regionu. Letošní vánoční koncert Slavoše byl již desátý - jubilejní. Potěšitelná byla i skutečnost, že jak svojí atmosférou, tak mimořádně kvalitním provedením patřil k těm nejlepším koncertům, které zde ve Svatém Janě zazněly. Za poslední roky Slavoš výrazně změnil své obsazení a pod vedením mladé dirigentky jsme byli svědky jeho nejlepšího výkonu za celých deset let této krásné tradice. O oblíbenosti vánočních koncertů svědčila i tradičně velmi vysoká návštěvnost, když náš vánočně vyzdobený kostel přivítal při tomto koncertu téměř 500 lidí.

Silvestr 2002

Neoficiální oslava konce roku se konala v místní restauraci. Sál byl otevřen pouze pro místní a připraveno bylo všechno potřebné. I když se na účasti podepsalo nepříznivé počasí, všichni přítomní se dobře bavili. Sedlečtí se o půlnoci tradičně sešli na návsi a konec roku oslavili přípitkem. Na Záhrabské byla obsazena většina chat a oslavy provázela obloha rozzářená světlicemi. Krásný zážitek připravili svatojánským i členové společnosti Barбора, kteří odpalovali světlice ze skály. Oslava Silvestra probíhala tentokrát i v restauraci v Hostímě.

NAHLÉDNUTÍ DO MINULOSTI

Příběh jednoho člověka

Svatý Jan byl v padesátých letech minulého století místem, na něž mají někteří lidé nepěkné vzpomínky. Pan Miloš Jan Kuhn, který dnes žije ve Spojených státech se po více než padesáti letech přijel podívat do místa, odkud uprchl jako vězeň. Za padesát let se z mysli vytratí podrobnosti, zvláště když je člověk prožívá za dramatických okolností. Pan Kuhn byl tehdy mladý člověk, student, který se pokusil přejít hranice na Západ a byl při tom chycen. Za to se pak dostal do vězení. Poslechněme si, co vypráví:

(zkrácený přepis jeho dopisu)

„Když mě tam (do Svatého Jana) přivezli, z českobudějovické věznice, měl jsem odslouženo už pět měsíců tvrdého trestu ve Větrní. To mělo být vystřídáno dvěma roky měkčího trestu a převýchovou v nějakém pracovním táboře. Toho času vězni, kteří skončili tvrdý trest, byli převáženi v civilních šatech. 7. března 1950 nebyl ještě Svatý Jan zřízen jako bezpečné vězení a okna ve vyšších patrech nebyla zamřížována. Bchaři si zřejmě mysleli, že z takové výšky se nikdo neodváží skákat, ale mýlili se. Chtěl jsem vyskočit kolem půlnoci, ale zaspal jsem. Tak jsem vyskočil asi v pět ráno. Zranil jsem si patu na pravé noze, ale stálo to za to. Kulhal jsem přes první most, potom přes druhý a potom jsem šplhal přes skály na levé straně. Když se začalo rozednívat, byl jsem na pokraji lesa a proti mě

četa SNB. Dorozumívali se střelbou s jinými oddíly, které šly odjinud. Skočil jsem do nějaké díry a nechal se přejít. Jejich psi o mne neměli zájem. Pak jsem se dostal k nějakému nádraží (Loděnice ???) a koupil si lístek do Prahy. Vystoupil jsem však jednu stanicí před Prahou. Na konečné stanici tramvaje stál příslušník SNB a musel jsem čekat dlouhý čas než se ztratil. Pak jsem žil skoro tři týdny v Krkonoších, než jsem přešel 26. března bavorské hranice.“

Poznámka: V roce 1949 byl ve Svatém Janě zřízen tzv. tábor nucených prací (TNP). Zde byli internováni lidé nepohodlní režimu, bývalí podnikatelé, úředníci vyhození z vysokých úřadů apod. Museli pracovat na přikázaném místě, většinou v okolních lomech a v cementárnách a železárnách v Králově Dvoře. Tábor nebyl pravou věznicí, „chovanci“ mohli nosit civilní oděv, měli určitou svobodu pohybu, v určený čas (21. hodina) však museli být všichni v táboře. To kdyby pan Kuhn věděl, nemusel by skákat z prvního patra a riskovat zranění. Po zlých zkušenostech z Větrní však nenechal nic náhodě a uprchl po 17 hodinách pobytu v táboře. Tábor byl zrušen v létě 1951 a místo něj byla ve Svatém Janě zřízena věznice, která zde byla do června 1955. Za zmínku stojí dodat, že k pobytu v TNP nebyl nikdo odsouzen řádným soudem, byl tam internován zpravidla na doporučení tzv. akčního výboru.

INFORMACE SVATOJÁNSKÉ SPOLEČNOSTI

Svatojánská společnost na své poslední schůzi začala bilancovat uplynulý rok. Aby společnost naplnila svoje poslání, pečovat o památky a kulturní život v obci, přijala usnesení, kterým nabízí obci a farnosti rovným dílem finanční garance po padesáti tisících korunách jako příspěvek na obnovu památek. Obec využije tuto nabídku pravděpodobně při opravě střechy na hřbitovní kapli, farnost zase na rekonstrukci elektroinstalace v kostele. Svatojánská společnost letos poněkud vybočila ze svého poslání, když postižené obci Srbsko věnovala humanitární dar ve výši 27.000 korun na odstranění povodňových škod. Uplynulý rok se finančně odehrával především na poli investic do vydavatelské činnosti. Je potěšitelné, že přestože se počítalo s návratností až po 4-6 letech, velká část těchto investic se navrátila již letos. Takto získané finance tak mohou být použity na další projekty SJS.

Slavnostní výroční zasedání Svatojánské společnosti

22.2. se bude konat slavnostní výroční zasedání SJS v restauraci Obecná škola. Na toto zasedání jsou tradičně zváni nejvýznamnější sponzoři a čestné osobnosti. Na tomto zasedání by měla být slavnostně podepsána již několik let rozpracovaná smlouva o spolupráci SJS se Svatojánskou farností. S příchodem nového Pátera Němečka, díky jeho zájmu o věc a serióznímu jednání, se všechny sporné či do té doby neprůchodné body smlouvy podařilo doladit do největších detailů po právní i praktické provozní stránce. V současnosti je smlouva předmětem odsouhlasení na Pražském arcibiskupství. Na schůzi by měla být též představena nová kolekce pohlednic Svatého Jana, připravovaná společností k vydání.

PŘIPRAVUJEME

17. lednazasedání obecního zastupitelstva
obecní úřad v 18 hodin

18. ledna..... zasedání Svatojánské společnosti
obecní úřad v 17 hodin